

หน่วยการ
เรียนรู้ที่

๒

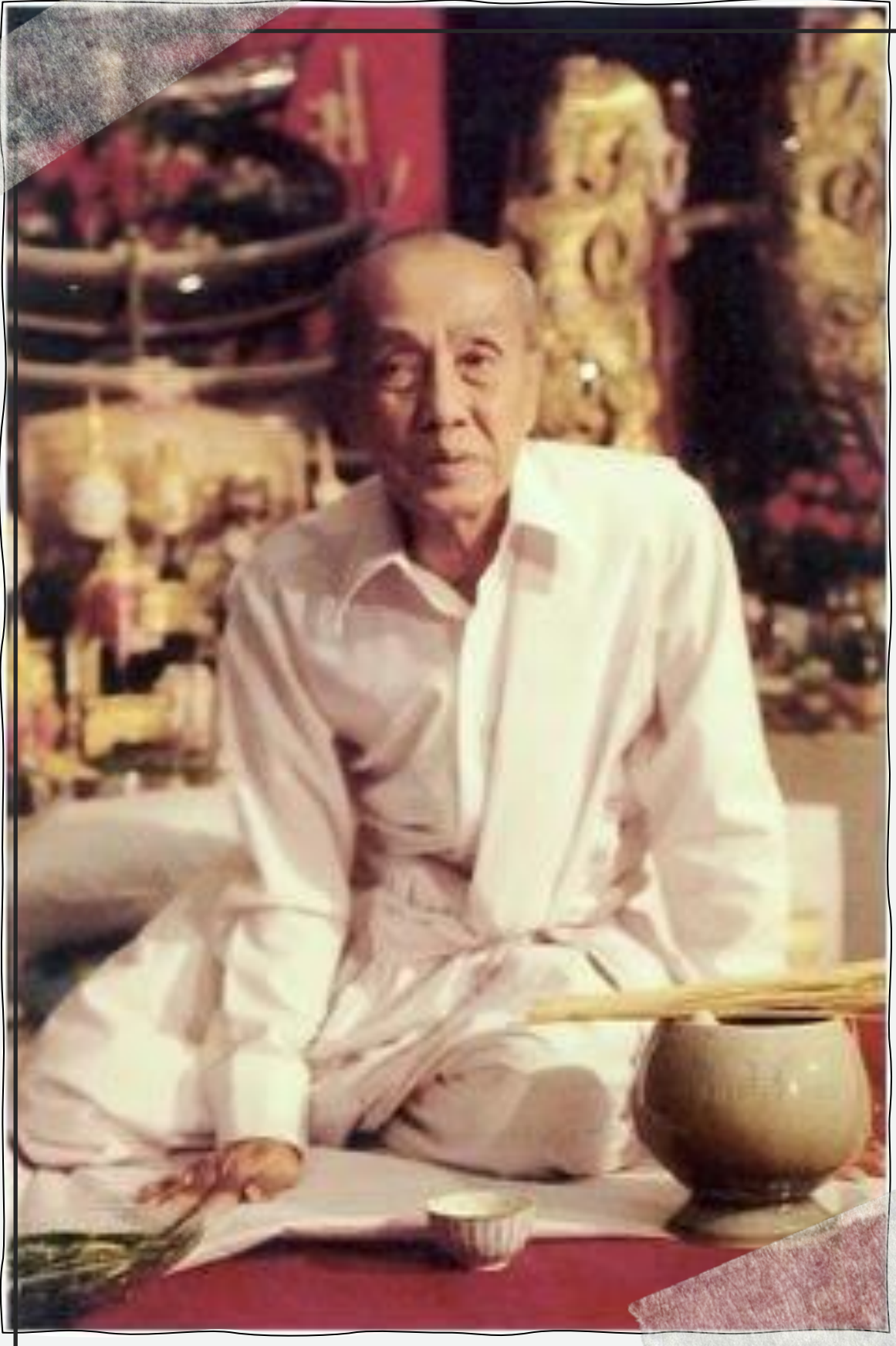
ร้องบรเพลงเป็นเพลงไทย

เรื่อง เพลงไหมโรงมหาฤกษ์

สารการเรียนรู้

๑. เพลงไหมโรงมหาฤกษ์

ครุมนตรี ตราโมท

ผู้ประพันธ์
เพลงโหมโรงมหาฤกษ์

เพลงโหมโรงมหาฤกษ์

เพลงโหมโรงมหาฤกษ์ เป็นเพลงประเภทเพลง **“โหมโรง”** โดยนำเพลงมหาฤกษ์ อัตรารั้งหระ ๒ ชั้น ซึ่งเป็นเพลงอันดับที่ ๒ ในเพลงเรื่องทำขวัญ มาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตรารั้งหระ ๓ ชั้น เป็นเพลงโหมโรง โดยมีความหมายแสดงว่าถึงเวลาอันเป็นมงคลที่ควรเริ่มกิจการทั้งปวง

หน่วยการ
เรียนรู้ที่

๒

ร้องบรเพลงเป็นเพลงไทย

เรื่อง เพลงไหมโรงมัธยมศึกษา

เพลงไหมโรงมัธยมศึกษา

เพลงไหมโรงมัธยมศึกษา เป็นเพลงที่นายอุทัย แก้วละเอียด อาจารย์สอนดนตรีหลายสถาบันได้ประพันธ์ให้กรมสามัญศึกษาไว้บรรเลงในงานดนตรีไทยมัธยมศึกษาโดยเฉพาะ ได้บรรเลงครั้งแรก ณ โรงละครแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓

หน่วยการ
เรียนรู้ที่

๒

ร้องบรเพลงเป็นเพลงไทย

เรื่อง เพลงแขกบรเทศ เถา

- เป็นเพลงที่นิยมขับร้องและบรรเลงติดต่อกับเพลงเชิดจีน
- มักนิยมนำไปบรรเลงประกอบการแสดงโขนละคร หรือการรำอวยพร

เพลงแขกประเทศ เถา เป็นเพลงที่พระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร) ได้นำเพลงแขกประเทศ สองชั้นและชั้นเดียว ซึ่งเป็นเพลงประเภทสองไม้ และเพลงเร็วมี ๒ ท่อนมาขยายเป็นอัตราจังหวะสามชั้น จนครบเป็นเพลงเถา ใช้บรรเลงต่อท้ายเพลงเชิดจีนที่ท่านเป็นผู้แต่งเนื้อร้อง นำมาจากวรรณคดี **เรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน**

หน่วยการ
เรียนรู้ที่

๒

ร้องบรเพลงเป็นเพลงไทย

เรื่อง เพลงเงี้ยวรำลึก เถา

เพลงเงี้ยวรำลึก เถา

ครูบุญยงค์ เกตุคง ได้ประพันธ์ขึ้นมาจากเพลงพ็อนเงี้ยว ๒ ชั้น ซึ่งเป็นเพลงที่ใช้ประกอบการแสดงพ็อนเงี้ยว รวมทั้งได้นำมาขยายขึ้นเป็นอัตรา ๓ ชั้น และตัดลงเป็นอัตราชั้นเดียวเพื่อให้ครบเป็นเพลงเถา

หน่วยการ
เรียนรู้ที่

๒

ร้องบรเพลงเป็นเพลงไทย

เรื่อง เพลงลาวดวงเดือน

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม
(พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์)

ผลงานนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม
เมื่อราว พ.ศ. ๒๔๖๖ เพื่อรำลึกถึงเจ้าหญิงชมชื่นเจ้านายฝ่าย
เหนือซึ่งเป็นพระธิดาของเจ้าราชสัมพันธ์วงศ์กับเจ้าคำย่อ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม
(พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์)

เพลงที่แต่งนี้ประทานชื่อว่า “ลาวดำเนินเกวียน” แต่ด้วยเนื้อร้อง
ที่ขึ้นต้นว่า **“ดวงเดือน”** ทำให้นักดนตรีและคนทั่วไปเรียกว่า
“ลาวดวงเดือน”

หน่วยการ
เรียนรู้ที่

๒

ร้องบรเพลงเป็นเพลงไทย

เรื่อง เพลงเต่ากินผักบุ้ง

เพลงเต่ากินผักบุ้ง

เป็นเพลงอัตราจังหวะ ๒ ชั้น
ทำนองเก่าสมัยอยุธยาตอนปลาย

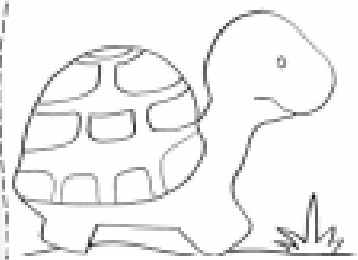
ใช้หน้าทับปรบไ้ มี ๓ ท่อน
อยู่ในประเภทเพลงลา

ใช้บรรเลงในลำดับสุดท้ายของการแสดง
โบราณจารย์จัดเพลงนี้ไว้ในเพลงช้า

เรื่องเต่ากินผักบุ้ง ประกอบด้วยเพลง
หลายเพลง เช่น เต่ากินผักบุ้ง เต่าเงิน
ภายหลังมาร้องส่งเป็นเพลงลา

เนื้อร้องเพลงเต่ากินผักบุ้ง

ยามเรียนช้าจะเรียนเพียรศึกษา
จะเหนื่อยยากสักเท่าใดไม่หยุดยั้ง
ดอกเอ๋ยเจ้าดอกมะไฟ
ผลแห่งความพยายามจะตามมาสนอง

เพื่อก้าวหน้าต่อไปไม่ถอยหลัง
จนกระทั่งสำเร็จเสร็จสมใจ
จิตมุ่งมั่นอันใดไม่แคล้วไปเลยเออ
สิ่งใดที่เฝ่ypองต้องเสร็จสมอารมณ์

ครูมนตรี ตราโมท (ผู้แต่งเนื้อร้อง)